

Рис. 2. Организация виртуального сотрудничества в Google

УДК 378.147

Микола Рогоза, Євген Івченко, Віктор Божко, Марина Недаєва
ВНЗ Укоопспілки «Полтавський університет економіки і торгівлі»

СИСТЕМА ОРГАНІЗАЦІЇ НАВЧАННЯ В ПОЛТАВСЬКОМУ УНІВЕРСИТЕТІ ЕКОНОМІКИ І ТОРГІВЛІ ЗА УМОВ ІНТЕНСИВНОГО ВИКОРИСТАННЯ НОВІТНІХ ІНФОРМАЦІЙНО-КОМУНІКАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ

© Микола Рогоза, Євген Івченко, Віктор Божко, Марина Недаєва, 2010

У доповіді розглянуто досвід використання сучасних інформаційно-комунікаційних технологій з метою підвищення ефективності навчання та управлінської діяльності в Полтавському університеті економіки і торгівлі на основі системного підходу

Ключові слова: інформаційно-комунікаційні технології, ефективність навчання, системний підхід

The present work demonstrates experience of use of modern information-communication technologies with the purpose of increase of a learning efficiency and administrative activity at the Poltava university of economy and trade on the basis of the system approach.

Keywords: information-communication technologies, learning efficiency, system approach

Вступ. В умовах сучасної ринкової економіки, конкурентоспроможність вищих навчальних закладів (ВНЗ) прямо залежить від якості управлінських рішень, що приймаються, та ефективності системи управління. Освіта у XXI столітті набуває особливого стратегічного значення. Основними критеріями успіху стають якість освіти, рейтинг вищого навчального закладу, економічна ефективність, оптимальна організація навчального процесу та наукових досліджень. Саме новітні інформаційно-комунікаційні технології (ІКТ) стають основною продуктивною силою й гарантують конкурентоспроможність країни в глобалізованому світі, що особливо актуально сьогодні в умовах подолання наслідків економічної кризи, а якість випускників ВНЗ визначає їх місце й роль у професійній спільноті. Тому, забезпечення високої ефективності навчання та управлінської діяльності є першочерговим завданням ВНЗ. Зазначене завдання не може бути вирішено за допомогою стандартних рішень і традиційних прийомів, оскільки останні мають враховувати специфічні особливості окремих ВНЗ і роботодавців, стадію життєвого циклу конкретної галузі народного господарства, споживачів освітніх послуг тощо.

Системний підхід у впровадженні сучасних ІКТ в університеті. Одним із головних шляхів вирішення проблеми ми бачимо в системному впровадженні інноваційних інформаційно-комунікаційних технологій в процесі управління якістю освіти фахівців [1]. Саме тому, у ВНЗ Укоопспілки «Полтавський університет економіки і торгівлі (ПУЕТ)» створено всі умови для ефективного використання новітніх ІКТ у навчальному процесі з підготовки фахівців усіх спеціальностей [2,3]. Для того, щоб забезпечити подальше зростання конкурентоспроможності університету й одночасно стимулювати поліпшення якості освітньої діяльності, ректорат протягом 2005-2009 років забезпечив перехід на управління за міжнародними стандартами менеджменту, отримавши Сертифікат Міжнародної мережі сертифікації (IQNet) та Німецького органу сертифікації системи управління якістю (DQS GmbH) про відповідність освітньої діяльності міжнародним стандартам якості серії ISO-9001:2008.

Відомо, що система управління якістю складається і діє не тільки у відповідності до змісту та функцій управління і характеру відносин, які утворюють управлінські взаємозв'язки, а й у відповідності до умов, в яких

формується система управління якістю, а також притаманними системі управління якістю принципами її побудови, функціонування, перетворення. Впроваджена в університеті автоматизована система управління навчальним закладом є складовою частиною загальної системи управління якістю. Для її побудови в університеті використовуються принципи, та методи, вироблені наукою і випробувані практикою, серед яких особливе місце посідають інформаційне забезпечення комунікацій в системі управління якістю, самовдосконалення, гнучкість та адаптивність до змін, орієнтація на підвищення, пошук і розробку прогресивних ідей і прискорене впровадження їх в практику функціонування системи управління [4]. Зважаючи на вищезазначені принципи в університеті створюється підсистема управління якістю навчального процесу автоматизованої системи управління університетом на базі сучасних інтернет-технологій. Особливістю цієї підсистеми є широке впровадженням веб-сервісів. Зрозуміло, що ця підсистема активно співпрацює з діючою підсистемою організації й планування навчального процесу. Необхідність дотримання вимог Болонської декларації, зокрема, збільшення навчального часу для самостійного вивчення дисциплін, зумовили широке застосування ІКТ для потреб навчального процесу. Однією із складових, що дозволяє інтенсифікувати самостійну роботу студентів у процесі вивчення дисциплін є можливість використання сучасних комп'ютерних платформ, таких як електронна віртуально-тренінгова система SITA, Opentest та інших. Сімнадцять лекційних аудиторій, зала засідань, актові зали університету обладнані стаціонарними мультимедійними комплексами, які підключені до локально-обчислювальної мережі університету, Української науково-освітньої мережі (УРАН) і мережі Інтернет. Це дає змогу викладачам використовувати інформаційні джерела як локальної, так і глобальної мережі і дозволяє досягти значної інформаційної насиченості навчального матеріалу, відобразивши його в символах, графіках, схемах, рисунках та відео і фото зображеннях. Впровадження новітніх ІКТ дозволило реалізувати ефективний відеоконференцзв'язок з технікумами та коледжами університетського навчально-методичного комплексу «Освіта» у 9-ти містах України. Відеоконференцзв'язок побудовано на основі інтернет-сервісів ooVoo, ВідеоПорт та Skype, ефективно функціонує спеціалізована відеостудія. Університет одержав можливість проводити регіональні, всеукраїнські та міжнародні конференції та телемости. Так, наприклад:

– 17 листопада 2008 р. в університеті відбувся телеміст між студентами, старостами ПУЕТ і студентами університету Китаю, серед яких більшість склали представники європейських країн: італійці, норвежці, німці,

росіяни і один українець Олексій Москаленко – студент ПУЕТ, який стажується в цій країні.

– 10 грудня 2008 р. під час урочистого засідання, з нагоди відкриття нового навчально-виробничого цеху для студентів технологічного факультету університету, проведено відеоконференцію з засновником Міжнародного благодійного фонду передачі та розвитку технологій А. Даппеном, який знаходився у Німеччині.

– 24-25 лютого 2009 року в університеті відбулася Міжнародна науково-практична інтернет-конференція: «Сучасні макроекономічні проблеми України та шляхи їх вирішення». Під час проведення конференції відбувся сеанс відеозв'язку з Дніпропетровським національним університетом в режимі on-line.

– 4 березня 2010 року представники університету взяли участь у Першій всеукраїнській науковій web-конференції молодих науковців "Особливості розвитку регіонів України в нових економічних умовах". З відеостудії університету з використанням сервісу відеоконференцій ВідеоПорт було налагоджено зв'язок з вищими навчальними закладами України: ТНУ ім. В.І. Вернадського (м. Київ), Національним університетом «Києво-Могилянська академія» (м. Київ), Криворізьким економічним інститутом КНЕУ імені Вадима Гетьмана, Івано-Франківським інститутом менеджменту Тернопільського національного економічного університету.

ПУЕТ виконує функції базової організації УРАН в Полтавському регіоні та використовує нові можливості ІКТ для вирішення питань інформаційної підтримки навчального процесу та підвищення якості освіти в рамках виконання рішень Болонської декларації. Відповідно до плану дій Асоціації користувачів УРАН, Полтавська область обрана «пілотною» в Україні (разом з Хмельницькою областю), що передбачає організацію, планування і будівництво регіональної (міської та обласної) інфраструктури мережі УРАН з організацією доступу до початкових, середніх та вищих навчальних закладів міста Полтави і області [5]. На цей час університет організував підключення до мережі УРАН і надання доступу до інформаційних ресурсів, що вказані нижче, через власний роутер 4-м школам (гімназіям), кооперативному коледжу, комерційному технікуму та Полтавському обласному інституту післядипломної освіти. У листопаді-грудні 2010 р. буде підключено ще 3-ри школи (гімназії) м. Полтава. Сьогодні в університеті впроваджена мережева концепція, яка дозволяє кожному студентові і викладачеві працювати в локально-обчислювальної мережі (ЛОМ) і використовувати не тільки електронні ресурси баз даних університету, а й інформацію, доступ до якої організовано завдяки телекомунікаційним рішенням мережі УРАН. Надано

доступ до електронних інформаційних ресурсів мережі УРАН через VPN-підключення до ЛОМ за логінами і паролями студентам і викладачам незалежно від територіального розташування їхніх комп'ютерів (важлива наявність мережі Інтернет).

Використання нових рішень мережі УРАН на базі сучасних ІКТ дозволяє:

1. Отримати доступ до ресурсів європейської науково-освітньої мережі GEANT-2 і провідних світових видавництв (більше 2000 наукових журналів з різних галузей знань).
2. Отримати доступ до ресурсів інформаційно-виробничої системи «Освіта» Міністерства освіти і науки України.
3. Отримати доступ до ресурсів мережі електронних бібліотек ВНЗ та науково-дослідних установ України.
4. Удосконалити діючі сервіси дистанційних технологій навчання.
5. Надавати доступ студентам і викладачам до мережі INTERNET в територіально рознесених сегментах ЛОМ університету з власних сервера і роутера локальної мережі університету високошвидкісними каналами мережі УРАН.
6. Створити Grid-інфраструктуру університетської системи дистанційних технологій навчання.
7. Отримати доступ до віддалених центрів суперкомп'ютерних обчислень і наукових даних.

Поєднання всіх структурних підрозділів університету в локальну обчислювальну мережу, вступ університету до асоціації УРАН надали змогу значно покращити зв'язок як між внутрішніми підрозділами університету, так і з технікумами й коледжами – членами університетського навчально-методичного об'єднання «Освіта». За допомогою IP-телефонії, що реалізується засобами сервісу Skype, керівники та співробітники різних відділів, центрів, інститутів мають змогу спілкуватись як у аудіо- так і у відео форматі, обмінюватись текстовими повідомленнями, відправляти і приймати файли. На наш погляд, все вище викладене дозволяє вважати практику впровадження сучасних інформаційно-комунікаційних технологій в ПУЕТ системною і такою що значно підвищує ефективність навчання та якість управлінської діяльності.

Висновки. Впровадження електронних технологій навчання, використання нових рішень на базі сучасних ІКТ науково-освітньої мережі УРАН для забезпечення інформаційної підтримки навчального процесу та підвищення якості освіти в рамках виконання рішень Болонської декларації в університеті дозволило створити якісно новий науково-освітній мережевий інформаційний простір на основі досягнень сучасних ІКТ. Завдяки можливостям сучасних ІКТ, які сьогодні є доступними і економічно

доцільними, можна значно підвищити ефективність навчання та якість управлінської діяльності університету. Визнанням діяльності ПУЕТ з розвитку та впровадження новітніх електронних технологій навчання є золота медаль у номінації „Інновації у впровадженні ІТ-технологій в освітній процес” та Диплом „За високі творчі досягнення в інноваційному оновленні національної системи освіти”, які отримав університет під час проведення Тринадцятої міжнародної виставки навчальних закладів "Сучасна освіта в Україні - 2010" 24-26 лютого 2010 року. Таким чином, можна сказати, що використання новітніх інформаційно-комунікаційних технологій дозволяє формувати компетентних фахівців, а ПУЕТ системно, послідовно запроваджує сучасні освітні інновації та новітні інформаційно-комунікаційні технології відповідно Національної доктрини розвитку освіти та Стратегії економічного та соціального розвитку України «Шляхом європейської інтеграції» на 2004-2015 роки, схваленої Указом Президента України від 28 квітня 2004 р. № 493, з метою досягнення європейських стандартів у вищій школі й переходу до інноваційної моделі економічного зростання та розвитку високотехнологічного супроводу освітньої діяльності.

Література

1. Рогоза М.Є. Управління процесами діяльності мережевого ВНЗ.// Управління якістю діяльності вищого навчального закладу за міжнародними стандартами менеджменту ISO 9001:2008: досвід впровадження та напрями вдосконалення: матеріали XXXV міжнар. наук.-метод. конф., 25-26 бер. 2010 р. – Полтава: РВВ ПУСКУ, 2010 р.
2. Івченко Є.І. Порадник для роботи з інформаційними технологіями та системами ПУСКУ/М.Є. Рогоза, Є.І. Івченко, М.О. Недаєва. -Полтава:РВВ ПУСКУ, 2008.-77с.
3. Верига Ю.А. Використання інноваційних технологій в навчальному процесі /Ю.А.Верига//Проблеми функціонування вищих навчальних закладів економічного профілю: всеукр.наук.практ.конф., 22-23 жовт. 2009 р.: матеріали конф.-Полтава, 2009.-С.186-188.
4. Нестуля О.О. Модернізація освітньої діяльності університету: завдання, інноваційні технології та досвід впровадження: Навчальний посібник. Т.1–Т.9 / Нестуля О.О., В.П. Косаріна, М.Є. Рогоза, Н.І. Огуй, Н.В. Герман. – Полтава: ПУСКУ, 2009. – 797 с.
5. Івченко Е.И. Использование телекоммуникационных решений сети «УРАН» для информационной поддержки учебного процесса в университете/Н.Е. Рогоза, Е.И. Ивченко//Актуальні питання та організаційно-правові засади співробітництва України та КНР у сфері високих технологій: VI

міжн.наук.-практ.конф., 2 червня 2009 р.: матеріали конф. К.:Київ ЦНТЭИ, 2009.-С.75-79.

Ільканич В.Ю., Яковина В.С.,
Національний університет "Львівська політехніка"
Ільканич К.І.,
Львівський інститут економіки і туризму

АНАЛІЗ ВИКОРИСТАННЯ КОМУНІКАЦІЙНОЇ СИСТЕМИ ONIF ДЛЯ СТВОРЕННЯ ВІДЕО-ЛЕКЦІЙ У ВНС ЛП

© Ільканич В.Ю., Яковина В.С., Ільканич К.І., 2010

В роботі проведено аналіз та порівняння засобів для наповнення важливої складової інформаційного поля електронної дисципліни – відео-лекцій. Показано переваги комунікаційної он-лайн системи ONIF над популярним засобом спілкування Skype.

Ключові слова: електронна дисципліна, відео-лекція, спільна робота.

The analysis and comparison of tools for creating an important part of electronic course, viz. video-lectures have been carried out at present work. The advantages of on-line communication system ONIF with respect to Skype system have been demonstrated.

Keywords: electronic course, video-lecture, common activity.

Вступ. Світовий процес переходу від індустріального до інформаційного суспільства вимагає суттєвих змін у реформуванні освіти, яка, на основі нових прогресивних концепцій, технологій та науково-методичних досягнень, повинна надати умови для реалізації прав на освіту кожній людині. У сучасному вимогливому та швидкозмінному соціально-економічному середовищі рівень освіти значною мірою залежатиме від результативності запровадження технологій навчання, що ґрунтуються на нових методологічних засадах, сучасних дидактичних принципах та психолого-педагогічних теоріях, які розвивають діяльнісний підхід до навчання [1, 2].

Проблеми сучасної освіти хвилюють усе наше суспільство. Це зумовлено не лише потребою суттєвої модернізації галузі, а й різновекторністю бачення, оцінками стану освіти й підходами до її якісного вдосконалення. Суспільство і держава прагне зберегти і розвинути усе краще, виходячи з загальних соціально-економічних та політичних тенденцій, що визначатимуть ближчу і віддалену перспективу нашого суспільного поступу. Його шлях визначено Національною доктриною розвитку освіти України в XXI столітті [3] та Державною національною програмою "Освіта" [4], котрі окреслюють напрями